

Datum van inontvangstneming : 09/03/2021

Zaak C-35/21**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

19 januari 2021

Verwijzende rechter:

Varhoven kasatsionen sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 december 2020

Verzoekende partij tot cassatie:

„Konservinvest” OOD

Verwerende partij in cassatie:

„Bulkons Parvomay” OOD

Voorwerp van het hoofdgeding

Geding over de vraag of het toelaatbaar is dat een geografische aanduiding van een landbouwproduct of levensmiddel enkel volgens de nationale wetgeving van een lidstaat wordt geregistreerd en uitsluitend nationale civielrechtelijke bescherming geniet, ongeacht de in verordening nr. 1151/2012 vastgelegde beschermingsregeling op het niveau van de Unie

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzingsbeslissing

Uitlegging, op grond van artikel 267, eerste alinea, onder b), en derde alinea, VWEU, van verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen

Prejudiciële vraag

Staat artikel 9 van verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen, buiten de in deze bepaling geregelde gevallen van voorlopige bescherming, een nationaal systeem toe voor de registratie en bescherming van geografische aanduidingen voor landbouwproducten en levensmiddelen die binnen de werkingssfeer van die verordening vallen, en laat die bepaling de lidstaten de vrijheid om op nationaal niveau (naar analogie van het parallelle stelsel voor merken) andere, parallel geldende voorschriften voor het regelen van rechtsgeschillen over inbreuken op het recht op een dergelijke geografische aanduiding toe te passen op geschillen tussen plaatselijke handelaren die onder verordening nr. 1151/2012 vallende landbouwproducten en levensmiddelen produceren en op de markt brengen in de lidstaat waar de geografische aanduiding is geregistreerd?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EU) nr. 1151/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen (PB 2012, L 343, blz. 1; hierna: „verordening nr. 1151/2012”), artikelen 2, 5 en 9

Aangevoerde rechtspraak

Arrest van 8 september 2009, [REDACTED] C-478/07, EU:C:2009:521, punten 114-117

Arrest van 7 november 2000, [REDACTED] C-312/98, EU:C:2000:599, punt 50

Arrest van 7 mei 1997, [REDACTED] e.a., C-321/94, C-322/94, C-323/94, C-324/94, EU:C:1997:229, dictum, punt 1

Aangevoerde nationale bepalingen

Zakon za markite i geografskite oznachenia [wet inzake merken en geografische aanduidingen, bekendgemaakt in DV nr. 81 van 14 september 1999, ingetrokken; hierna: „(ingetrokken) ZMGO”], artikelen 51, 53, 57a en 76

Prehodni i zaklyuchitelni razporedbi kam Zakona za izmenenie i dopalnenie na zakona za markite i geografskite oznachenia (overgangs- en slotbepalingen van de wet tot wijziging en aanvulling van de wet inzake merken en geografische aanduidingen, bekendgemaakt in DV nr. 61 van 2018; hierna: „PZR ZID ZMGO”), § 8

Zakon za prilagane na Obshtata organizatsia na pazarite na zemedelski produkti na Evropeiskia sayuz (wet tot uitvoering van de gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten van de Europese Unie, bekendgemaakt in DV nr. 96 van 28 november 2006; hierna: „ZPOOPZPES”), artikelen 1, 24 en 25

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 1 Bij besluit van 3 juli 2013 van de voorzitter van het octrooibureau van de Republiek Bulgarije is „Bulkons Parvomay” AD overeenkomstig de (ingetrokken) ZMGO geregistreerd als gebruiker van een geografische benaming, te weten de geografische aanduiding „lyutenitsa Parvomai” voor het product „lyutenitsa”. Blijkens een door het nationale octrooibureau afgegeven certificaat betreffende geregistreerde gebruikers van een geregistreerde geografische aanduiding is zij de enige geregistreerde gebruiker van deze geografische aanduiding.
- 2 „Konservinvest” OOD heeft eigen nationale merken laten registreren, te weten het samengestelde merk „K konservinvest Parvomayska lyutenitsa” (geregistreerd bij het nationale octrooibureau op 12 februari 1999 voor waren van klasse 29 – lyutenitsa) en het samengestelde merk „Parvomayska lyutenitsa rachenitsa” (aangemeld op 15 mei 2003 en geregistreerd op 3 mei 2005). Bij elk van beide merken zijn de delen „parvomayska lyutenitsa, alle klein gedrukte opschriften” niet vatbaar voor bescherming.
- 3 Naar aanleiding van het bezwaar van „Konservinvest” OOD is een administratieve procedure ingeleid tot nietigverklaring van het besluit (van 3 juli 2013) betreffende de registratie van de geografische aanduiding „Lyutenitsa Parvomay”. „Konservinvest” OOD voerde aan dat de voorzitter van het Bulgaarse octrooibureau niet bevoegd is om een geografische aanduiding voor een binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1151/2012 vallend landbouwproduct of levensmiddel te registreren. Op grond van deze verordening mag een geografische aanduiding voor deze landbouwproducten enkel worden geregistreerd op het niveau van de Europese Unie overeenkomstig de in die verordening geregelde procedure, en niet overeenkomstig de nationale wetgeving.
- 4 In deze procedure hebben het octrooibureau en „Bulkons Parvomay” AD zich tegen het verzoek verweerd met het argument dat het besluit betreffende de registratie van de geografische aanduiding „Lyutenitsa Parvomay” een geldige administratieve handeling is en dat het Bulgaarse octrooibureau bevoegd is om een geografische aanduiding voor een landbouwproduct of levensmiddel te registreren overeenkomstig de nationale regeling.
- 5 Bij arrest van 12 juli 2017 heeft de Varhoven administrativen sad (hoogste bestuursrechter, Bulgarije) het verzoek van „Konservinvest” OOD tot nietigverklaring van het besluit betreffende de registratie van de geografische aanduiding van „Konservinvest” OOD afgewezen op grond van de overweging dat de voorzitter van het Bulgaarse octrooibureau juist wel bevoegd is om een geografische benaming op nationaal niveau te registreren. Verordening

nr. 1151/12 is volgens die rechter in het geding niet van toepassing, omdat partijen de door deze verordening geboden bescherming niet wensen te genieten.

- 6 Vervolgens heeft „Bulkons Parvomay” AD bij de Sofiyski gradski sad (rechter voor de stad Sofia, Bulgarije) rechtsvorderingen ingesteld tegen „Konservinvest” OOD die strekten tot rechterlijke civielrechtelijke bescherming van de in het geding zijnde geografische aanduiding op grond van het nationale recht. Met name vorderde „Bulkons Parvomay” OOD: (i) voor recht te verklaren dat „Konservinvest” OOD inbreuk heeft gemaakt op de rechten van „Bulkons Parvomay” OOD op de geregistreerde geografische aanduiding „Lyutenitsa Parvomay” door het commerciële gebruik van de tekens „Parvomayska lyutenitsa”, „Domashna edrosmyana” en „Parvomayska lyutenitsa rachenitsa” voor de benaming van het product „Lyutenitsa”, dat identiek is aan het product waarvoor de geografische aanduiding is geregistreerd; (ii) „Konservinvest” OOD te veroordelen tot staking van die inbreuk; (iii) de verbeurdverklaring en vernietiging te gelasten van het product dat het voorwerp van de betreffende inbreuk is, en „Konservinvest” OOD te verplichten de kosten te dragen; (iv) aan „Bulkons Parvomay” OOD schadevergoeding toe te kennen voor geleden vermogensschade en gederfde winst in de periode van 1 november 2013 tot en met 30 september; (v) het dictum van de uitspraak op kosten van „Konservinvest” OOD bekend te maken in twee dagbladen en tijdens de zendtijd van een nationale televisiezender.
- 7 De vorderingen zijn door de rechter in eerste aanleg afgewezen. Deze beslissing is op 28 februari 2019 vernietigd door de appelrechter (Sofiyski apelativen sad, rechter in tweede aanleg Sofia, Bulgarije), die de vorderingen volledig heeft toegewezen.
- 8 „Konservinvest” OOD is tegen de uitspraak in hoger beroep opgekomen bij de Varhoven kasatsionen sad (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Bulgarije; hierna: „verwijzende rechter”) en gesteld dat die uitspraak ontoelaatbaar is. Bij beslissing van 14 april 2020 heeft de verwijzende rechter het tot toetsing van de toelaatbaarheid van de uitspraak in hoger beroep strekkende beroep in cassatie ontvankelijk verklaard. Bovendien acht de verwijzende rechter het in het beroep in cassatie vervatte verzoek om het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag voor te leggen over de uitlegging van verordening nr. 1151/2012 gegrond en stelt hij die vraag, die hierboven reeds is weergegeven. Volgens de verwijzende rechter is het antwoord op de prejudiciële vraag relevant voor de beslissing over de toelaatbaarheid van de vorderingen.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 9 Voor de Sofiyski gradski sad, rechter in eerste aanleg, heeft „Bulkons Parvomay” OOD (verzoekster in eerste aanleg) aangevoerd dat zij enig gebruiker is van de voor haar geregistreerde geografische benaming, te weten de geografische aanduiding „Lyutenitsa Parvomay”. Volgens haar is „Konservinvest” OOD

(verweerster in eerste aanleg) niet als gebruiker van deze geografische aanduiding geregistreerd, zodat zij in strijd met de (ingetrokken) ZMGO heeft gehandeld doordat zij de door haar vervaardigde producten („Parvomayska lyutenitsa”, „Domashna edrosmlyana”, „Parvomayska lyutenitsa” en „Parvomayska lyutenitsa Rachenitsa”) heeft aangeduid als „Parvomayska lyutenitsa”. „Bulkons Parvomay” stelt dat „Konservinvest” OOD op onrechtmatige wijze de voor „Bulkons Parvomay” OOD geregistreerde geografische aanduiding gebruikt en daardoor de consumenten misleidt over de werkelijke oorsprong van de producten. De vorderingen zijn volgens haar ontvankelijk en gegrond omdat de (ingetrokken) ZMGO, verordening nr. 1151/2012 en de ZPOOPZPES verschillende situaties regelen die elkaar niet wederzijds uitsluiten en evenmin met elkaar concurreren, zodat deze rechtsregels een parallelle bescherming van verschillende rechten waarborgen.

- 10 „Konservinvest” OOD verweert zich tegen die vorderingen en stelt dat zij geen inbreuk heeft gepleegd aangezien zij heeft gebruikgemaakt van haar recht om haar producten aan te duiden met de merken die voor haar zijn geregistreerd. Bovendien kan de geografische aanduiding volgens haar niet worden beschermd volgens de procedure en op de wijze waarop „Bulkons Parvomay” OOD zich beroept, omdat artikel 14 van verordening nr. 1151/2012 rechtstreeks van toepassing is wegens de eerdere registratie van haar merken. „Konservinvest” OOD voert aan dat de geografische aanduiding is geregistreerd in strijd met de wettelijke vereisten, omdat verordening nr. 1151/2012 rechtstreeks toepasselijk is op de registratie van landbouwproducten en levensmiddelen, waartoe Lyutenitsa behoort, en in de weg staat aan een nationale regeling voor registratie en voor de bescherming van geografische aanduidingen voor die producten.
- 11 De Sofiyski gradski sad heeft de vorderingen ongegrond verklaard en afgewezen. De rechter in eerste aanleg heeft geoordeeld dat de (ingetrokken) ZMGO een algemene regeling voor geografische benamingen vastlegt. In casu gaat het volgens de rechter in eerste aanleg om een specifiek product (Lyutenitsa) waarop verordening nr. 1151/2012 rechtstreeks van toepassing is. De verordening vereist dat geografische benamingen voor landbouwproducten en levensmiddelen (daaronder begrepen Lyutenitsa) worden geregistreerd bij de Europese Commissie. De rechtsbescherming in de lidstaten (waaronder Bulgarije) wordt pas verleend na registratie in het Europees register voor landbouwproducten en levensmiddelen met beschermde geografische benamingen. Voor deze registratie wordt ambtshalve zorg gedragen door het Bulgaarse octrooibureau. De rechter in eerste aanleg heeft erop gewezen dat op grond van artikel 24, lid 1, ZPOOPZPES de rechtsbescherming voor binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1151/2012 vallende landbouwproducten en levensmiddelen wordt geboden door inschrijving ervan in het Europees register van gegarandeerde traditionele specialiteiten. Daarnaast verbiedt artikel 25, lid 1, punt 1, van die wet het gebruik van een symbool, benaming of naam als geografische aanduiding voor een landbouwproduct of levensmiddel dat niet in het Europees register is opgenomen. De vorderingen zijn afgewezen wegens gebrek aan procesbelang in verband met

de registratie van de geografische aanduiding in strijd met de ter zake geldende voorschriften.

- 12 De Sofiyski apelativen sad heeft de uitspraak van de Sofiyski gradski sad vernietigd en de vorderingen toegewezen. Te dien einde heeft de appelrechter geoordeeld dat de vorderingen ontvankelijk waren. In wezen heeft hij aangenomen dat de geografische aanduiding van „Bulkons Parvomay” OOD rechtsgeldig is geregistreerd en dat de (ingetrokken) ZMGO (artikelen 75-77) de civielrechtelijke bescherming regelt van geografische benamingen die overeenkomstig de nationale procedure zijn geregistreerd. De appelrechter deelde niet het oordeel van de rechter in eerste aanleg dat verordening nr. 1151/2012 in de weg staat aan nationale bescherming. De vorderingen zijn gegrond verklaard omdat „Konservinvest” OOD niet als gebruiker van de geografische aanduiding bij het Bulgaarse octrooibureau was geregistreerd hoewel dit procedureel gezien mogelijk zou zijn geweest, en er dus inbreuk is gemaakt op het recht van „Bulkons Parvomay” OOD op de geregistreerde geografische aanduiding. De appelrechter was het niet eens met de opvatting dat verordening nr. 1151/2012 in de weg staat aan nationale bescherming. Hij sloot zich aan bij het standpunt dat de vorderingen ontvankelijk en gegrond waren, omdat de (ingetrokken) ZMGO, verordening nr. 1151/2012 en de ZPOOPZPES verschillende situaties regelen die elkaar niet wederzijds uitsluiten en evenmin met elkaar concurreren, zodat deze rechtsregels een parallelle bescherming van verschillende rechten waarborgen.
- 13 In haar beroep in cassatie voert „Konservinvest” OOD (verzoekster tot cassatie) aan dat de vorderingen niet-ontvankelijk zijn op grond van § 8 PZR ZID ZMGO (DV nr. 61 van 2018). Zij stelt dat de houders van rechten op geregistreerde geografische benamingen voor landbouwproducten of levensmiddelen die binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1151/2012 vallen, op grond van die nationale bepaling geen vorderingen kunnen instellen wegens inbreuken die vóór de inwerkingtreding van die wet zijn begaan, en dat op grond van die bepaling geen bestuursrechtelijke strafprocedures worden ingeleid wegens vóór de inwerkingtreding van die wet begane inbreuken op rechten op geregistreerde geografische benamingen voor landbouwproducten en levensmiddelen die binnen de werkingssfeer van verordening nr. 1151/2012 vallen.
- 14 Verzoekster tot cassatie betoogt in wezen dat de vorderingen tevens ongegrond zijn, en wel omdat verordening (EU) nr. 1151/2012 rechtstreeks toepasselijk is, hetgeen in de weg staat aan nationale bescherming van een geografische aanduiding die enkel overeenkomstig de nationale procedure is geregistreerd.
- 15 Het geding tussen partijen is in wezen beperkt tot de vraag of de geografische aanduiding „Lyutenitsa Parvomay” – die onder de vigeur van verordening nr. 1151/2012 alleen is geregistreerd bij het Bulgaarse octrooibureau overeenkomstig de (ingetrokken) ZMGO – de door het Bulgaarse recht geboden civielrechtelijke bescherming kan genieten wanneer de aan de orde zijnde inbreuk is begaan op het Bulgaarse grondgebied en de inbreukmaker een naar Bulgaars recht geregistreerde handelaar is. Met andere woorden, er moet worden

onderzocht of het toelaatbaar is dat een geografische aanduiding voor een landbouwproduct of levensmiddel (zoals Lyutenitsa) enkel in een bepaalde lidstaat overeenkomstig de nationale rechtsregels van die lidstaat wordt geregistreerd en slechts wordt beschermd op grond van het nationale recht, maar niet op grond van de voor de gehele Unie vastgestelde beschermingsregeling van verordening nr. 1151/2012.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 16 Om te beginnen brengt de verwijzende rechter in herinnering dat volgens de Bulgaarse nationale rechtsorde de geografische benaming – in casu de geografische aanduiding voor onder meer landbouwproducten en levensmiddelen – nationale bescherming geniet indien zij naar behoren is geregistreerd bij de bevoegde autoriteit. Derhalve bestaat de mogelijkheid van gerechtelijke tussenkomst om het ongeoorloofde gebruik door een ander rechtssubject, ongeacht de nationaliteit van dit rechtssubject, tegen te gaan. Daardoor wordt niet alleen een hoge kwaliteit gewaarborgd voor de consumenten en wordt het productdossier vastgelegd, maar wordt tevens een hindernis opgeworpen voor de vermindering van die kwaliteit ten gevolge van de vervaardiging van hetzelfde product door producenten die niet zijn geregistreerd overeenkomstig de betreffende procedure.
- 17 Vervolgens merkt de verwijzende rechter op dat de materie van de rechtsbescherming met betrekking tot geografische benamingen voor landbouwproducten en levensmiddelen sinds de eerste wetgevingshandeling van de Gemeenschap – te weten verordening (EEG) nr. 2081/92 van de Raad van 14 juli 1992 – tot de thans geldende verordening (EU) nr. 1151/2012, waarbij verordening (EG) nr. 509/2006 en verordening (EG) nr. 510/2006 is ingetrokken en vervangen, op communautair niveau een ontwikkeling heeft doorgemaakt. De thans geldende verordening weerspiegelt de geëvolueerde opvatting ten aanzien van de totstandbrenging van uniforme beschermingsmechanismen door registratie van geografische aanduidingen op het niveau van de Unie.
- 18 De ontwikkeling van dit normatieve kader voor de regulering van de registratie van geografische aanduidingen voor landbouwproducten en levensmiddelen waarvan de kwaliteit en het unieke karakter in verband worden gebracht met bepaalde Europese gebieden, maakt het (met name gelet op artikel 9 van verordening nr. 1151/2012, gelezen in samenhang met de overwegingen 15 en 24 van deze verordening) aannemelijk dat nationale registratie en nationale rechtsbescherming voor deze producten uitgesloten is.
- 19 De verwijzende rechter is van oordeel dat het ondanks die tendens in de ontwikkeling van de door verordening nr. 1151/2012 geregelde materie niet uitdrukkelijk uitgesloten is dat onder die verordening vallende landbouwproducten en levensmiddelen enkel op nationaal niveau worden geregistreerd. Evenmin is het uitdrukkelijk uitgesloten dat op het grondgebied van een lidstaat concrete

bescherming wordt geboden wanneer het gaat om een geschil tussen lokale producenten van hetzelfde landbouwproduct over een enkel op nationaal niveau geregistreerde geografische aanduiding waarbij de gestelde inbreuken uitsluitend binnen die lidstaat zijn begaan.

- 20 De verwijzende rechter merkt op dat er geen uitdrukkelijke regeling van de Unie bestaat over de toelaatbaarheid van de parallelle nationale registratie van een geografische aanduiding voor landbouwproducten en levensmiddelen en van de daaruit voortvloeiende, enkel op het grondgebied van de registrerende lidstaat geldende bescherming. Vóór deze gevolgtrekking pleit volgens de verwijzende rechter het feit dat artikel 9 van verordening nr. 1151/2012 de nationale registratie en de nationale bescherming van geografische aanduidingen voor landbouwproducten en levensmiddelen waarop deze verordening betrekking heeft, niet uitdrukkelijk uitsluit. Daartegenover staat dat die bepaling, uitgelegd in het licht van de overwegingen 15 en 24 van die verordening, het aannemelijk maakt dat een nationale regeling van de bescherming op nationaal niveau niet toelaatbaar is buiten de in de betreffende bepaling bedoelde gevallen van voorlopige bescherming.
- 21 Om de hiervoor aangehaalde redenen acht de verwijzende rechter het noodzakelijk dat artikel 9 van verordening nr. 1151/2012 op dienstige wijze wordt uitgelegd met het oog op het onderzoek of de beschermingsregeling van deze verordening de mogelijkheid van nationale bescherming op grond van de (ingetrokken) ZMGO uitsluit voor gevallen waarin de onder die verordening vallende geografische aanduidingen voor landbouwproducten en levensmiddelen enkel op het grondgebied van de Republiek Bulgarije zijn geregistreerd overeenkomstig de procedure van de (ingetrokken) ZMGO, waarbij bescherming wordt gevraagd tegen een in dezelfde lidstaat gevestigde inbreukmaker die een naam gebruikt die gelijkens vertoont met de geregistreerde geografische aanduiding.